

Monumentnummer*: 510917

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **16 november 1999**
Kadaster deel/nr **82857/42**

*Woonplaats** **Zuidlaren** *Gemeente** **Tynaarlo** *Provincie** **Drenthe**

Locatiennaam **Zuidlaren** *Locatieomschrijving* **Terrein Dennenoord E 6**

*Kadastrale gemeente** **Zuidlaren** *Sectie** **G** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel* **5842**

Omschrijving**

Inleiding

De gesloten psychiatrische inrichting op gereformeerde grondslag Dennenoord dateert van 1895. Het hoofdgebouw van Dennenoord, in Neo-renaïssancistische stijl, fungeert thans als hoofdkantoor van de instelling. De opzet van het hoofdvolume is frans-classicistisch. Een hoofdpaviljoen, een corps de logis, is door zijvleugels verbonden met hoekpaviljoens. Aan de achterzijde zijn dwarspaviljoens tegen het hoofdvolume geplaatst. Deze paviljoenachtige opzet is tot op vrij recente datum richtinggevend geworden voor verdere uitbreidingen van de inrichting.

Het pand is in 1993 gerestaureerd, het interieur is gewijzigd. Van het exterieur zijn de meeste ramen gewijzigd, soms met behoud van de originele kozijnen.

Samen met de naast gelegen watertoren, directeurswoning en kerk, vormt het hoofdgebouw de kern van het voor bescherming in aanmerking komende gezicht Dennenoord.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Inrichtingsgebouw opgetrokken in baksteen vanaf een C-vormige plattegrond over twee bouwlagen onder met hollandse pannen gedekte zadeldaken. Het gebouw heeft een gemetselde plint met natuurstenen afzaat, waterlijsten en geaccentueerde aanzet en sluitstenen rondom. De vensters hebben doorgaans de originele kozijnen echter met modern raamhout en dubbel glas. Aan de voorzijde zijn bovenlichten met glas-in-lood bewaard gebleven.

De symmetrische voorgevel heeft hoek- en middenrisalieten. De middenrisaliet heeft een tuitgevel met schouder- en klauwstukken. Op de begane grond centraal de entree met rondboog archivolt. Boven de moderne hardglazen entree een stenen drielicht van rondboogvensters. Aan weerszijden van de entree een drielicht venster met segmentboog en geprofileerde dagkant. Op de verdieping centraal een rechtgesloten drielicht venster onder een segmentboog, geflankeerd door rechtgesloten schuifvensters onder rondbogen. In de drie trommelvelden gepleisterde cartouches van rolwerk met in het midden de tekst: "Matth. 8:16,17 En hij genas allen die kwalijk gesteld waren, opdat vervuld zoude worden, dat gesproken was door Jesaja, den profeet, zeggende: Hij heeft onze krankheden op zich genomen en onze ziekten gedragen", links "anno" en rechts "1895". In de geveltop, in een rondboog spaarveld waarin ook het drielichtvenster van de verdieping is gevat, een serliana. De sluitsteen van de rondboog loopt door in het tuitstuk. Op het tuitstuk lijst een piëdestal tussen klauwstukken met daarop een obelisk. Aan weerszijden van de serliana sierankers.

De zijvleugels en de hoekpaviljoens zijn elkaars spiegelbeeld. De hoekpaviljoens hebben een trapgevel. Op de begane grond centraal een T-venster onder een korfboog tussen twee gekoppelde rondboogvensters. Op de verdieping een rechtgesloten drielicht venster met verblendsteen in het segmentvormige trommelveld. In de geveltop een dubbel zesruits draairaam met vierruits liggend bovenlicht onder rondboog trommelveld met verblendsteen. Dit venster en het drielicht zijn gevat in één spaarveld met een klimmende vertanding, eindigend in een rondboog met sluitsteen waarop de uitgemetselde pilaster rust die het tuitstuk met bolornament en klauwstukken draagt. Aan weerszijden van de vertanding een sieranker. De zijvleugels, met een gootlijst op klossen, hebben aan de buitenzijde op de begane grond een entree; een dubbele paneeldeur onder een drielicht, en op de verdieping een T-venster. Daarnaast twee vensterassen met op de begane grond een drielichtvenster met korfboog en op de verdieping een rechtgesloten drielicht venster onder een segmentboog. De vensters zijn gevat in blindnissen met segmentboog die over beide verdiepingen lopen.

In de linker zijgevel is rechts een trappetoren aangebouwd (jr. '30). Centraal twee grote moderne vensterpartijen met segmentboog. Op de verdieping vijf moderne rechtgesloten vensters onder segmentbogen. In het dakschild vijf dakkapellen met dubbele zesruits draairamen. Links, in de oksel met het dwarsvolume een entree en een venster, op de verdieping een hoog trapvenster en onder de gootlijst een klein dubbel vierruits draairaam.

De rechterzijgevel is identiek van opzet aan de linker. Hier echter op de begane grond een uitbouw onder platdak (jr. '30), zes vensters op de verdieping en vier dakkapellen.

De achtergevel heeft in het midden een entree met bovenlicht en drie kleine vensters. Daarboven verspringend twee trapvensters en een klein tweeruits venster. Rechts vier vensterassen met moderne vensters onder segmentbogen. Links op beide verdiepinge drielichtvensters geflankeerd door een T-venster. Aan de gevels haaks op de achtergevel uitbouwen uit de jaren '30 en '50, o.a. met een travertijnen portiek.

De dwarsvolumes aan de achterzijde zijn identiek. Beide volumes onder zadeldak hebben op de koppen trapgevels die uitkragen op consoles. In de voorgevels op de begane grond de uitbouwen van de jaren '30. Op de verdieping in beide gevels twee moderne rechtgesloten vensters met segmentboog. In de geveltoppen dubbele achtruits draairamen met rechtgesloten dubbel vierruits

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bovenlicht onder een rondboog met verblendsteen in het trommelveld. De sluitsteen van de rondboog is tevens de console van de pilaster die het tuitstuk, met bolornament en klauwstukken, van de gevel draagt.

De zijgevels van de dwarsvolumes tellen vijf vensterassen. Op de assen op beide verdiepingen moderne rechtgesloten vensters onder segmentboog en twee blindnissen. In de dakschilden een dakkapel onder steekkapje met dubbel draaivenster.

De op elkaar uitkijkende kopgevels van de dwarsvolumes hebben over twee verdiepingen toiletuitbouwen uit de jr. '30. De geveltoppen zijn gelijk aan die van de andere kopgevels.

Waardering

Hoofdgebouw Dennenoord van cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- als karakteristiek voor de ontwikkeling van de zorgvoorzieningen
- vanwege de ligging in het te beschermen dorpsgezicht "Dennenoord"
- als onderdeel van een complex gebouwen in een onderlinge samenhang, die mede bepaald is door ontwikkelingen in de gezondheidszorg
- vanwege de typologie
- vanwege de gaafheid

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Sociale zorg, liefdadigheid

Functie

Verzorgingstehuis (104)